

Brüsszel, 2019.11.6.
COM(2019) 565 final

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK,
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

**az egészségfejlesztő testmozgás ágazatközi előmozdításáról szóló tanácsi ajánlás
végrehajtásáról**

1. BEVEZETÉS ÉS HÁTTÉR

A 2013 novemberében elfogadott, az egészségfejlesztő testmozgás (HEPA) ágazatközi előmozdításáról szóló tanácsi ajánlás (a továbbiakban: tanácsi ajánlás)¹ felkérte a Bizottságot, hogy háromévente készítsen jelentést az ajánlás végrehajtásáról és hozzáadott értékéről. Az eredményekről szóló, a 2014–2016 közötti időszakra vonatkozó első jelentést 2016 decemberében tették közzé². Ez a 2017–2019 közötti időszakra vonatkozó második jelentés.

A sport és a fizikai aktivitás hozzájárul a fizikai, mentális és szociális egészséghez, ugyanakkor a sportról és a fizikai aktivitásról végzett különleges Eurobarométer felmérés³ 2018. évi adatai szerint az Unióban túl sokan vannak, akik nem teljesítik a testmozgásnak az Egészségügyi Világszervezet (WHO) által javasolt minimális szintjét. A tanácsi ajánlás e probléma megoldását tűzte ki céljául. A sportolási és fizikai tevékenységben való részvétel az életkortól, a nemtől, az iskolai végzettségtől és a társadalmi-gazdasági háttértől függően eltérő, és országoként is változik, ami arra utal, hogy a nemzeti szakpolitikák és iránymutatások befolyással lehetnek az emberek magatartására. A tanácsi ajánlás arra ösztönzi az uniós tagállamokat, hogy a releváns ágazatok, többek között a sport és az egészségügy bevonásával dolgozzanak ki nemzeti stratégiáikat és cselekvési terveket a fizikai aktivitás népszerűsítése érdekében. Arra is ösztönzi a tagállamokat, hogy szorosan működjenek együtt egymással és a Bizottsággal, rendszeresen megosztva egymással az információkat és a bevált gyakorlatokat.

A tanácsi ajánlás végrehajtásának jelen áttekintése pozitív fejleményeket mutat, ideértve számos új szakpolitika elfogadását, a nemzeti szintű ágazatközi együttműködés javulását és a határokon átnyúló fokozottabb együttműködést.

2. MÓDSZERTAN

A tanácsi ajánlás mellékletében 23 indikátor található (a továbbiakban: nyomonkövetési keretrendszer), amelyeket arra használnak, hogy nyomon kövessék a tagállamok által az egészségvédő testmozgás népszerűsítésére és a fizikai aktivitási szintek értékelésére szolgáló szakpolitikák terén elért eredményeket. Valamely indikátor akkor minősül végrehajtottnak, ha a tagállam olyan szakpolitikát vagy programot vezetett be, amelyet a szóban forgó indikátor felhasználásával követnek nyomon.

A tanácsi ajánlás felhívta a tagállamokat, hogy jelöljenek ki az egészségvédő testmozgással foglalkozó nemzeti kapcsolattartó pontokat, hogy nemzeti szinten koordinálják a nyomonkövetési keretrendszer céljait szolgáló információgyűjtést. A kapcsolattartó pontok hálózata a Bizottság és a WHO támogatásával öt alkalommal⁴ találkozott a tanácsi ajánlás eredményeiről szóló első jelentés óta. E találkozók a terület más jelentős érintettjeinek bevonásával az ágazatközi együttműködés bővítésének fórumaként szolgáltak. A testmozgás népszerűsítése több ágazatot

¹ A Tanács ajánlása (2013. november 26.) az egészségvédő testmozgás ágazatközi előmozdításáról, HL C 354., 2013.12.4., 1. o.

² COM(2016) 768 final.

³ Öt európai polgár közül mindössze kettő (40%) edz vagy sportol hetente legalább egy alkalommal, beleértve azt a 7%-ot, akik rendszeresen edzenek vagy sportolnak (legalább ötször hetente). Továbbá a válaszadóknak majdnem a fele (46%) egyáltalán nem edz vagy sportol.

⁴ E találkozókra 2017 áprilisában Toledóban, 2017 novemberében Zággrában, 2018 júniusában Budapesten, 2018 októberében Luxemburgban, valamint 2019 júniusában Brüsszelben került sor.

összefogó megközelítést kíván. A releváns ágazatok koordinált és összehangolt fellépése kiküszöböli az ismétlődést és a következetlenségeket. Például a 2018 októberében Luxemburgban rendezett találkozót az egészségügyi szakpolitika keretében létrehozott, a táplálkozással és a testmozgással foglalkozó magas szintű munkacsoporttal együtt tartott közös találkozóként szervezték meg. A 2019 júniusában Brüsszelben tartott találkozón részt vettek a táplálkozással és a testmozgással foglalkozó magas szintű munkacsoport, valamint az agrárpolitika keretében létrehozott, a mezőgazdasági piacok közös szervezésével foglalkozó bizottság (iskolagyümölcs-, iskolazöltség- és iskolatejprogram) tagállami képviselői.

A tanácsi ajánlás hatálybalépése óta a Bizottság együttműködött a WHO-val a tagállamoknak és a tagállami kapcsolattartó pontoknak az Erasmus+ programon keresztül történő támogatása érdekében. Az e jelentésben felhasznált adatokat a nemzeti kapcsolattartó pontok gyűjtötték.

Ez az eredményekről szóló jelentés a WHO⁵ és a Tanács sporttal foglalkozó munkacsoportjának hozzájárulásait is tükrözi.

3. A WHO EURÓPAI EGÉSZSÉGÜGYI INFORMÁCIÓS PORTÁLJA ÉS AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTŐ TESTMOZGÁSSAL KAPCSOLATOS ORSZÁGADATLAPOK

A nyomonkövetési keretrendszer révén gyűjtött valamennyi adat felkerül a WHO európai egészségügyi információs portáljára⁶, amelyet a WHO 2016-ban a táplálkozásra, az elhízásra és a testmozgásra vonatkozó európai adatbázisa felváltása érdekében indított útjára. Ez a portál könnyű módot kínál arra, hogy az európai régióban mind az 53 WHO-tagállam hozzáférjen az egészségügyi adatokhoz, információkhoz és forrásokhoz, valamint a szakpolitikákat alátámasztó információk fejlesztése révén segít javítani az európai emberek egészségét. Ez az egészségügyi információkkal foglalkozó interaktív integrált tájékoztatási pont lehetővé teszi több mint 3500 indikátorral kapcsolatos adat megjelenítését és elemzését.

A Bizottság szorosan együttműködött a WHO-val, hogy az uniós tagállamok által szolgáltatott adatokból a testmozgással kapcsolatos országadatlapokat⁷ állítsanak össze, amelyeket 2018 szeptemberében tettek közzé. Az adatlapok összefoglalják, hogy a testmozgás kérdése szakpolitikai szinten miként kezelhető. Emellett az egészségügyre és az oktatásra fókuszáló, testmozgással kapcsolatos tematikus adatlapokat is kidolgoztak, amelyek összefoglalják a testmozgás népszerűsítésének aktuális helyzetét e két ágazatban, és az uniós tagállamokból származó sikertörténetek egy választékát vagy a bevált gyakorlatok példáit mutatja be. E sikeres szakpolitikai intézkedések ösztönözhetik ezekben az ágazatokban a testmozgás népszerűsítésére szolgáló új kezdeményezések fejlesztését és magasabb szintre emelését.

⁵ Lásd a WHO-val „A testmozgás előmozdítása az Európai Unióban” tárgyában kötött támogatási megállapodás zárójelentését, amely megállapodás célja hozzájárulni a WHO azon globális célkitűzésének eléréséhez, hogy az uniós tagállamokban 2025-re 10%-kal csökkenjen a testmozgás hiányának szintje a tanácsi ajánlás és a WHO európai régióra vonatkozó 2016–2025-ös testmozgási stratégiája végrehajtásának támogatása révén:

www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0010/414298/PROMPEAU-Technical-report-final_2.pdf

⁶ <https://gateway.euro.who.int/en/themes/obesity-physical-activity-and-nutrition/>

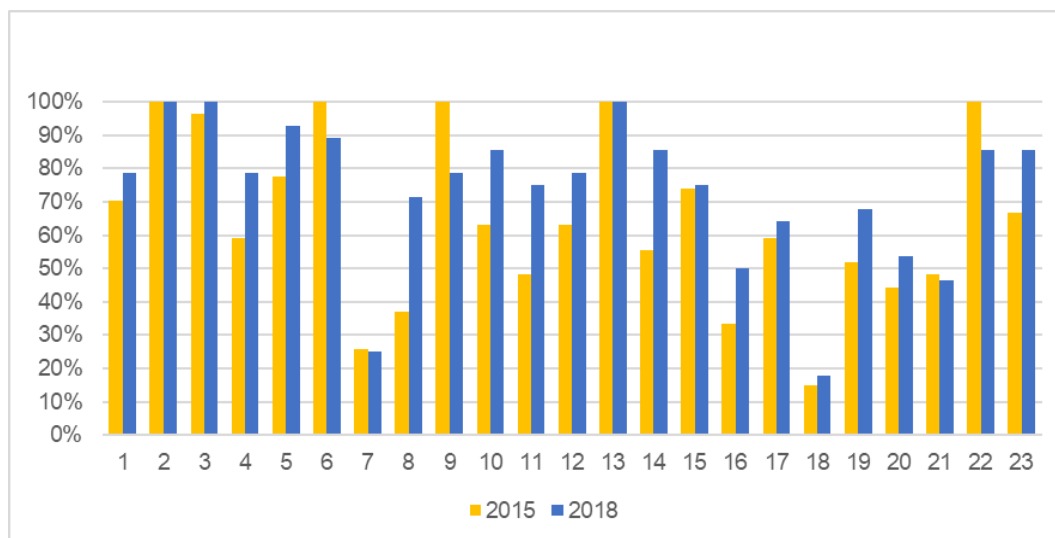
⁷ <http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/physical-activity/data-and-statistics/physical-activity-fact-sheets>

4. AZ EGÉSZSÉGVÉDŐ TESTMOZGÁSSAL KAPCSOLATOS SZAKPOLITIKA NEMZETI SZINTŰ FEJLŐDÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA

A 23 indikátor nemzeti szintű végrehajtására vonatkozó adatgyűjtésben az EU mind a 28 tagállama részt vett. A gyűjtött adatok jó áttekintést adnak az egészségvédő testmozgás népszerűsítéséről az EU-ban.

Az első jelentés óta általánosan növekedett azon országok száma, amelyek szakpolitikákkal és stratégiákkal rendelkeznek a testmozgás népesség körében történő népszerűsítése érdekében. A legtöbb ország a testmozgás nyomon követésére és ellenőrzésére szolgáló nemzeti rendszerből szolgáltatott adatot. Ez biztató, mivel az ilyen adatok lehetővé teszik a trendek elemzését, valamint a hatékony intézkedések és a gyengén ellátott szakpolitikai területek és lakossági csoportok azonosítását. A nemzeti koordinációs mechanizmussal és az egészségvédő testmozgásra irányuló, több ágazatból származó célzott finanszírozással rendelkező országok megnövekedett száma szintén biztató. Ez azt mutatja, hogy több ország használ átfogó, több ágazatot lefedő megközelítést a testmozgás népszerűsítésére, és egyre növekvő mértékben felismerik a testmozgás fontosságát.

16 indikátor tekintetében látható átfogó javulás 2015 és 2018 között, amelyek közül 11 több mint 20%-kal javult (lásd az 1. ábrát). A 2015. évre és a 2018. évre vonatkozó adatok közvetlen egybevetése azonban óvatosságot igényel, mivel a felmérési módszerek némiképpen különböztek, előfordulhat, hogy az új kapcsolattartó pontok eltérően gyűjtötték az adatokat, valamint 2018-ban több tagállam vett részt a felmérésben, mint 2015-ben (Görögország 2015-ben nem vett részt a felmérésben). Azokról az indikátorokról, amelyeknek 2015-ben még csupán néhány ország felelt meg (mint például a 7. és 18. indikátor, mindkettő az iránymutatások használatával kapcsolatos), még kevés jelentés érkezett. Finnország az egyetlen ország, amely teljes körűen átvette és bevezette a nyomonkövetési keretrendszer mind a 23 indikátorát (lásd a mellékletet).

1. ábra - Azon tagállamok száma, amelyek megfelelnek a 23 indikátornak

A nyomkövetési keretrendszer eredményeinek áttekintése alább található. Az országokra vonatkozó részletes adatok megtekinthetők a European Health Information Gateway⁸ nevű online adatbázisban és a testmozgással kapcsolatos országadatlapokon.

22 országban alakítottak ki az egészségvédő testmozgással kapcsolatos **nemzeti szakpolitikai ajánlásokat**. Ezek közül kilenc országban az ajánlások kizárólag a WHO egészségvédő testmozgásról szóló globális ajánlásán alapultak, míg öt országban egyéb ajánlásokat alkalmaztak. Tíz ország egyéb nemzetközi ajánlásokat, vagy ezek kombinációját követte.

Huszonkét ország számolt be arról, hogy **nemzeti koordinációs mechanizmussal** rendelkezik az egészségvédő testmozgás előmozdítására. E mechanizmusok a nem fertőző betegségekkel kapcsolatos nemzeti cselekvési terv testmozgással kapcsolatos összetevőjének koordinálását végző kis munkacsoportoktól a magas szintű miniszteri tanácsokig terjednek.

Az **egészségvédő testmozgás népszerűsítésére szolgáló** célzott **finanszírozás** megvalósítása egyértelműen jelzi a kormánynak és a kormányzati szektornak a testmozgás népszerűsítésére irányuló erőfeszítéseit. Huszonhat ország számolt be arról, hogy az egészségvédő testmozgás népszerűsítésére célzott finanszírozást biztosított, amelynek keretében a finanszírozás legnagyobb részét a sport- és az egészségügyi ágazat szolgáltatta.

Valamennyi ország beszámolt legalább egy **tömegsporttal kapcsolatos nemzeti szakpolitikáról** vagy a testmozgás népszerűsítésére szolgáló cselekvési tervről. Összességében 148 tömegsporttal kapcsolatos szakpolitikát vagy egészségvédő testmozgással kapcsolatos egyéb nemzeti szakpolitikát vagy cselekvési tervet jelentettek. A testmozgással kapcsolatos nemzeti szakpolitikák vagy cselekvési tervek végrehajtása leggyakrabban a sportágazat bevonásával történt.

Hét ország számolt be az **egészségorientált sportklubokra vonatkozó iránymutatások** alkalmazásáról. Az ilyen iránymutatások arra ösztönzik a sportklubokat, hogy fektessenek egészséggel kapcsolatos sporttevékenységekbe, illetve az egészség, mint a sporthoz kapcsolódó körülmény bemutatásába. További 10 ország számolt be arról, hogy hasonló programokat, iránymutatásokat vagy kereteket használ a sportklubok vagy sportszövetségek vonatkozásában.

Huszonnégy ország számolt be arról, hogy **a testmozgás konkrét célcsoportok körében történő ösztönzésére** is rendelkeznek programokkal. Az egészségvédő testmozgás népszerűsítésére szolgáló 148 bejelentett szakpolitika és cselekvési terv közül 72 konkrét csoportokat célzott meg. A leggyakrabban megcélzott csoportok az alacsony társadalmi-gazdasági helyzetben lévő személyek, az időskorúak és a fogyatékkal élők voltak. Húsz ország számolt be arról, hogy külön szakpolitikákat, programokat vagy költségkezelvényeket alkalmazott annak érdekében, hogy megkönnyítse a **társadalmilag hátrányos helyzetben lévő csoportok** hozzáférését az edző létesítményekhez, 13 ország pedig arról számolt be, hogy a testmozgás **időskorúak** körében történő népszerűsítése érdekében közösségi programokat alkalmazott.

Huszonegy ország rendelkezett az **egészségügyi szakemberek által adott, testmozgással kapcsolatos tanácsadás** ösztönzésére szolgáló nemzeti programmal vagy tervvel (számos ország számolt be olyan helyi vagy regionális programokról vagy projektekről, amelyek még nem emelkedtek nemzeti szintre). Hét ország jelezte, hogy a nemzeti egészségbiztosítási rendszer

⁸ <https://gateway.euro.who.int/en/themes/obesity-physical-activity-and-nutrition/>

térítést nyújt azon személyeknek, akik a testmozgással kapcsolatos tanácsadást nyújtanak vagy edzést írnak elő.

Huszonegy ország számolt be arról, hogy az egészségvédő testmozgást beépítették **az egészségügyi szakemberek egy vagy több típusának tananyagába**. Ezt az orvosok tekintetében valamennyi ország, 18 ország pedig a fizioterapeuták, 17 ország az ápolók, 11 ország egyéb egészségügyi szakemberek, mint például a táplálkozásszakértők, a foglalkozási és munkaterapeuták, a kineziológusok és a gyógyszerészek számára is biztosította.

Az oktatási ágazat tekintetében valamennyi tagállam arról számolt be, hogy **testnevelésórákat** tartanak az iskolákban. Az egyes országokban biztosított óraszámot az országadatlapok tartalmazzák. Az órák 21 országban kötelezőek az általános iskolákban, a középiskolákban pedig 20 országban. Huszonnégy ország számolt be legalább egy, a testmozgás iskolákban történő népszerűsítésére szolgáló programról. A leggyakrabban bejelentett program (20 ország) iskola utáni program volt; 15 ország számolt be az órák közötti aktív szüneteket célzó nemzeti kezdeményezésekről, és 14 országban vezettek be az iskolai órák alatti aktív szünetekkel kapcsolatos programokat. Tizenöt ország jelentett be az iskolába való aktív eljutás ösztönzésére szolgáló programot. 21 ország számolt be arról, hogy a testneveléstanárok az egészségvédő testmozgással kapcsolatos képzésben részesülnek.

Öt ország jelezte, hogy nemzeti szinten végrehajtotta a **szabadidős testmozgást** szolgáló infrastruktúra javításáról szóló európai iránymutatásokat. Számos, a szabadidős testmozgást vagy rekreációs testmozgást szolgáló infrastruktúra javítására irányuló, kapcsolódó nemzeti rendszerről vagy programról érkezett jelentés.

Tizenöt ország számolt be arról, hogy a **munkahelyi testmozgást** támogató programokat alakított ki, és 19 ország jelezte, hogy a munkahelyre való eljutás fizikai aktivitással járó módjait támogató programokat vezetett be.

A **testmozgás ösztönzésére szolgáló** bevált **nemzeti kampányról** 23 ország számolt be, amely kampányok során számos médiatípust felhasználtak. 21 országban egynél több médiatípust használtak fel a kampányban.

Összességében a bejelentett szakpolitikák és cselekvési tervek 54%-a foglalt magában **értékelési tervet** (2015-ben a 77%-uk).

5. A TESTMOZGÁS GYAKORISÁGÁNAK MÉRÉSE

Fontos a testmozgás hiányának magas szintje mögött húzódó okok teljes körű megértése a testmozgással kapcsolatos megfelelő és hatékony szakpolitikák szabályozása és fejlesztése érdekében, amelyek segíthetnek növelni a részvételt és csökkenteni a korlátokat. Az adatok lehetővé teszik a trendek elemzését, valamint a hatékony intézkedések és a nem kellően ellátott szakpolitikai területek és lakosság azonosítását.

Huszonhat ország számolt be legalább egy, a fizikai aktivitás szintjének figyelemmel kísérését célzó rendszer meglétéről valamelyik ágazatban (szemben a 2015-ben ilyenről beszámoló 17 országgal), 24 ország pedig jelezte, hogy az egészségügyi ágazatban rendelkezik ilyen rendszerrel. Nehéz egybevetni az egyes országok lakosságának fizikai aktivitási szintjét, mivel a fizikai aktivitás figyelemmel kísérésére különféle módszereket és eszközöket alkalmaznak. A 2016. évi első jelentés mint kezelendő problémát állapította meg, hogy a különböző felmérési eszközökből származóan eltérő és gyakorta ellentmondásos adatokat tettek közzé.

Ez a helyzet, miszerint különböző felmérési eszközöket és kérdőíveket alkalmaznak adatgyűjtésre a tagállamokban, továbbra is változatlan. Huszonegy ország szolgáltatott független nemzeti felmérésekből származó adatokat a felnőtt lakosság fizikai aktivitási szintjeivel kapcsolatban. Uniós felmérésekből származó adatokról is beszámoltak (a fizikai aktivitási szintekkel kapcsolatos nemzeti adatokként öt ország a sportról és a fizikai aktivitásról végzett Eurobarométer felmérésből származó adatokat nyújtott be, hét ország pedig az európai egészségfelmérés⁹ eredményeit). A gyermekekre és serdülőkre vonatkozó adatok nagyrészt az iskoláskorú gyermekek egészséggel kapcsolatos magatartásáról szóló felmérésből¹⁰ származtak.

Erre tekintettel az egészségvédő testmozgással foglalkozó kapcsolattartó pontok hálózatában és a WHO-val kialakult tagállami együttműködés 20 uniós tagállam részvételével életre hívta az Erasmus+ által finanszírozott EUPASMOS projektet (European Union Physical Activity and Sport Monitoring System, a fizikai aktivitás és a sport uniós nyomonkövetési rendszere)¹¹. E projekt célja, hogy a sport és a fizikai aktivitás nyomon követésére szolgáló harmonizált rendszert hozzon létre egy integrált és közös módszertani eljárás kifejlesztése révén, amely összehasonlítható, érvényes és megbízható adatokkal fog szolgálni a sportban és a testmozgásban való részvételről az uniós tagállamokban. E projekt 2020 közepére fog adatokkal és validált módszertannal szolgálni. Az európai egészségfelmérés kiterjesztésére irányuló ajánlásokat is fog tenni, amely egészségfelmérésnek jelenleg nagyon szűk részét képezi a testmozgás.

6. A FIZIKAI AKTIVITÁSRA VONATKOZÓ EURÓPAI STATISZTIKÁK

A tanácsi ajánlás arra hívta fel a Bizottságot, hogy vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy a nyomonkövetési keretrendszer keretében gyűjtött adatok felhasználhatók-e a fizikai aktivitási szintekre vonatkozó uniós statisztikák összeállításához.

A fizikai aktivitásra vonatkozó adatokat az uniós felmérések, főként az európai egészségfelmérés keretében gyűjtik, és ezen adatok elérhetők az Eurostat honlapján, az Eurostat adatbázisának (Eurobase) „egészség” és „sport” doménje alatt. 2018-ban az Eurostat tájékoztató füzetet adott ki a sporttal kapcsolatos statisztikákról¹², amelyek a fizikai aktivitási szintekre vonatkozó, a 2014. évi európai egészségfelmérésből származó adatokat is magukban foglalták. A 2017-ben készített, a jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó közösségi statisztika (EU-SILC)¹³ egészségügyi modulja szintén tartalmazott néhány, a fizikai aktivitásra vonatkozó változót.

A nyomonkövetési keretrendszeren belül csak hét tagállam használt fel az európai egészségfelmérésből származó adatokat annak érdekében, hogy beszámoljon a fizikai aktivitási szintekről. Továbbra is kihívást jelent az európai egészségfelmérés összevonása a meglévő nemzeti és regionális felmérésekkel, különösen azokban az országokban, ahol a fizikai aktivitás és a sportban való részvétel nyomon követése jónak mondható, mivel a felmérések és a felmérések kialakításáért, hitelesítéséért és végrehajtásáért felelős szervezetek eltérő

⁹ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:European_health_interview_survey_%28EHIS%29

¹⁰ <http://www.hbsc.org/>

¹¹ <https://eupasmos.com/>

¹² <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-catalogues/-/KS-07-17-123>

¹³ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/european-union-statistics-on-income-and-living-conditions>

prioritásokkal rendelkeznek. A jelenlegi közegészségügyi statisztikai keretszabályozás¹⁴ szerint az európai egészségfelmérés harmadik kiadására 2019-ben kerül sor. Az ezt követő felméréseket a jövőbeli integrált európai szociális statisztikákról szóló rendelet¹⁵ alapján fogják végezni. Az Eurostat, a Bizottság egyéb szolgálatai és a tagállamok együttműködnek a felmérési eszközökkel kapcsolatos megállapodás és a felmérési eszközök esetleges javítása érdekében.

7. AZ EGÉSZSÉGVÉDŐ TESTMOZGÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÜTTMŰKÖDÉS A TAGÁLLAMOK KÖZÖTT ÉS A BIZOTTSÁGGAL

A tanácsi ajánlás arra ösztönzi a tagállamokat, hogy az egészségvédő testmozgás népszerűsítése terén szorosan működjenek együtt egymással és a Bizottsággal, rendszeresen kicserélve egymással az információkat és bevált gyakorlatokat. A Bizottságot felhívták arra, hogy segítse elő ezt az információcserét, és hogy támogassa a tagállamokat.

A nemzeti kapcsolattartó pontok hálózata lehetővé tette a bevált gyakorlatokra vonatkozó hasznos tapasztalatcserét és támogatta az uniós együttműködést. Az egészségvédő testmozgás előmozdításával kapcsolatos bevált gyakorlatokat rendszeresen bemutatták a találkozókra, annak érdekében, hogy elősegítsék a tapasztalatok és a megtanultak kicserélését. Ezenfelül az egészséggel és oktatással kapcsolatos tematikus adatlapokon egy sor bevált gyakorlatot összegyűjtöttek (lásd a fenti 3. pontot).

A Bizottság támogatta a WHO-t abban, hogy technikai segítséget nyújtson egyes országoknak annak érdekében, hogy a különböző ágazatokban a testmozgással kapcsolatos szakpolitikák céljára segítse a testmozgásra vonatkozó bizonyítékon alapuló iránymutatások, ajánlások és ütemtervek kidolgozását. Testmozgásra vonatkozó iránymutatásokat egy ország tekintetében dolgoztak ki. Két kiadvány is készült, hogy segítse az országokat a testmozgásra vonatkozó saját nemzeti iránymutatásaik kidolgozásában vagy bővítésében¹⁶.

A 2017–2019 közötti időszakban, az Erasmus+ program sportról szóló fejezetén keresztül, az EU összesen 33 olyan együttműködési partnerséget és nyolc nonprofit európai sporteseményt is társfinanszírozott, amelyek célja a sportban és a testmozgásban való részvétel előmozdítása volt. E projektekben mind a 28 tagállam különböző, a felsőoktatáshoz, a hatóságokhoz, a nem kormányzati szervezetekhez és a sportklubokhoz tartozó érintettjei részt vettek. Ez lehetővé tette, hogy az Unió területén a helyi környezetükben szólítsák meg az embereket, valamint hogy a lakosság különböző csoportjait célozzák meg, beleértve a gyermekeket, az időseket és a fogyatékkal élőket is. A Bizottság 2017 decemberében klastert találkozót szervezett „A sportban és testmozgásban való részvétel ösztönzése”¹⁷ tárgyában, amely az EU által 2014-2016-ban társfinanszírozott valamennyi kapcsolódó projektet összehozta az egyéb releváns érintettekkel annak érdekében, hogy azonosítsa a szakpolitikák szempontjából jelentős eredményeket és azoknak a projektek élettartamán túlmutató lehetséges felhasználását.

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 1338/2008/EK rendelete (2008. december 16.) a népegészségre és a munkahelyi egészségre és biztonságra vonatkozó közösségi statisztikáról (HL L 354., 2008.12.31., 70. o.).

¹⁵ COM(2016)551

¹⁶ E jelentés megírása idején még nem tették közzé

¹⁷ https://eacea.ec.europa.eu/sites/eacea-site/files/brochureclustermeetingsport_2018_03.pdf

A Bizottság a Horizont 2020, az EU kutatási és innovációs keretprogramján keresztül támogatja az „Egészséges étrend az egészséges életért” című közös programozási kezdeményezést (2016-2021)¹⁸. Ez a kezdeményezés egybegyűjt 26 Európán belüli és kívüli országot, hogy összehangolja a nemzeti kutatási és innovációs stratégiákat és finanszírozza az étrend, a testmozgás és az egészség, valamint az életmóddal összefüggő nem fertőző betegségek megelőzése vagy minimalizálása közötti kapcsolatról szóló új kutatást. A 85 millió eurót meghaladó költségvetésnek köszönhetően már több mint 50 projektet finanszíroztak, mint például az étrendet és testmozgást befolyásoló tényezőkre (Determinants of Diets and Physical Activity, DEDIPAC)¹⁹ vonatkozó tudásközpontot, amely összehozta 13 ország több mint 300 tudományos munkatársát.

A tagállamok és a Bizottság a Sport Európai Hetének keretében szintén együttműködnek, melynek célja a sport és a testmozgás kortól, háttértől és edzettségi szinttől független előnyeivel kapcsolatos tudatosság fokozása. 2018-ban a Sport Európai Hetét az Erasmus+ programban részt vevő valamennyi országban megtartották, és azt kiterjesztették a keleti partnerségi és a nyugat-balkáni régiókra. Több mint 48 000 eseményt szerveztek a részt vevő régiókban és partnerszervezetekben.

Ezenfelül 2017 szeptemberében Navracsics Tibor, az oktatásért, a kultúráért, az ifjúságért és a sportért felelős biztos, Vytenis Andriukaitis, az egészségügyért és az élelmiszer-biztonságért felelős biztos és Phil Hogan, a mezőgazdaságért és a vidékfejlesztésért felelős biztos közzétette a „Tartui felhívás az egészséges életmódról” elnevezésű kezdeményezést az egészséges életmód Európában, különösen a gyermekek körében történő népszerűsítése érdekében. Két évvel később az első eredmények azt mutatják, hogy a Bizottság az egészségtelen étrend és a testmozgás hiányának megoldása érdekében több forrást használ, hatékonyabb figyelemfelkeltő tevékenységet végez és több ismeretre tesz szert, mint két évvel ezelőtt.

Végezetül a Bizottság elkötelezett abban, hogy részt vállaljon a helyi és regionális hatóságok segítségével a sport és az egészséges életmód népszerűsítése érdekében, hiszen e hatóságok állnak legközelebb a polgárokhoz. A Bizottság például 2018-ban útjára indította a SHARE kezdeményezést (SportHub: Szövetség az európai regionális fejlesztésért)²⁰, hogy kiemelje a sport szerepét a regionális fejlesztésben.

8. A TANÁCSI AJÁNLÁS HOZZÁADOTT ÉRTÉKÉNEK ÉRTÉKELÉSE

A tanácsi ajánlás lendületet ad az uniós tagállamoknak ahhoz, hogy a testmozgás hiányát közpolitikák révén kezeljék. Az uniós tagállamok által összesen bejelentett, az egészségvédő testmozgás előmozdítása szempontjából releváns valamennyi ágazaton átívelő 148 szakpolitika és cselekvési terv (az első jelentéstételi időszakban 152 terv került bejelentésre) közül 89 elfogadására a tanácsi ajánlás 2013 novemberében történt elfogadása után került sor. A WHO európai régióra vonatkozó 2016–2025-ös testmozgási stratégiája tovább ösztönzi az uniós tagállamokat arra, hogy cselekedjenek ezen a területen.

Az egészségvédő testmozgással foglalkozó kapcsolattartó pontok hálózatának fenntartása és erősítése a tanácsi ajánlás kulcsfontosságú eleme. Az uniós tagállamok képviselői rendszeresen találkoznak annak érdekében, hogy megvitassák és ismereteket gyűjtsenek az egészségvédő

¹⁸ <https://www.healthydietforhealthylife.eu/>

¹⁹ <https://www.wur.nl/en/project/dedipac.htm>

²⁰ https://ec.europa.eu/sport/policy/economy/share_en

testmozgással kapcsolatos új trendekről, a rendelkezésre álló bizonyítékokról és a közelmúlt fejleményeiről. Ez lehetővé teszi számukra, hogy jól tájékozottak maradjanak annak tárgyában, hogy milyen módon népszerűsítsék az egészségvédő testmozgást a saját országukban, és miként hangsúlyozzák annak fontosságát. Túl azon, hogy a kapcsolattartó pontok hálózata hasznos a bevált gyakorlatok megosztása szempontjából (ideértve a találkozók által szabott kereteken túlmutató megosztást is), a hálózat által a nyomonkövetési keretrendszer keretében gyűjtött adatok felülvizsgált áttekintést nyújtanak az egészségvédő testmozgással kapcsolatos szakpolitikák és fellépések végrehajtásáról az egész Unióban.

Kulcsfontosságú az olyan értékelési tervek alkalmazása, amelyek révén értékelni lehet a nemzeti szintű szakpolitikák és cselekvési tervek hatását és hatékonyságát. Ennek ellenére a bejelentett 148 szakpolitika és cselekvési terv közül csak 80 tartalmazott értékelési tervet. Arról sem érkezett rendszeres tájékoztatás, hogy ezeket az értékeléseket ténylegesen elvégezték-e. Ezzel foglalkozni kell a következő nyomonkövetési fordulóban.

Összességében nagyon jelentős volt a kapcsolattartó pontok hozzájárulása a nyomonkövetési keretrendszerhez. A jövőbeli adatgyűjtési fordulóok szempontjából a felmérési eszköz tovább javítható annak érdekében, hogy csökkentsék az értelmezési tartományt, megkönnyítsék az országok közötti adat-összehasonlításokat, és elkerüljék azokat a helyzeteket, amelyekben a kapcsolattartó pontot érintő valamely változás eltérő beszámolási módszert eredményez az adott országban.

A WHO európai regionális irodájával a tanácsi ajánlással összefüggésben folytatott strukturált együttműködés kölcsönösen előnyösnek bizonyult, valamint magában foglalta a közös tájékoztatási tevékenységeket és a WHO európai egészségügyi információs kapujának fejlesztését. Különösen a kapcsolattartó pontok találták hasznosnak a Bizottság és a WHO európai regionális irodája által nyújtott támogatást.

A Bizottság pozitív visszajelzést kapott a Tanács sporttal foglalkozó munkacsoportjától, amelynek keretében a testmozgással kapcsolatos országadatlapokat hasznostól nagyon hasznosig értékelték. E tevékenység legértékesebb része a különböző ágazatok által nemzeti szinten közösen végzett munka volt. A kapcsolattartó pontok találkozóit szintén nagyon hasznosnak ítélik az ágazatközi és a határokon átnyúló együttműködés javítása és a párbeszéd elmélyítése szempontjából. Az oktatással és egészséggel kapcsolatos tematikus adatlapok hasznostól nagyon hasznosig terjedő értékelést kaptak, és azokat a jövőben érdemes megismételni, esetleg hasonló adatlapok megalkotásával olyan egyéb ágazatok tekintetében, mint például a közlekedés, városrendezés, munkahelyi testmozgás, szociális biztonság (idősek) vagy turizmus. Tematikus találkozókat lehetne szervezni olyan ágazatokban, mint például a városrendezés és a fizikai aktivitás.

9. KÖVETKEZTETÉSEK

A tanácsi ajánlás 2017–2019 közötti végrehajtásának áttekintése pozitív fejleményeket mutat. Számos új szakpolitikát fogadtak el. A legnagyobb előrelépés azon országok számában volt látható, amelyek a testmozgással kapcsolatos tanácsadással és az edzés egészségügyi szakember általi felírásával kapcsolatos nemzeti programokat, valamint az iskolai testmozgással és az iskolába való aktív eljutással kapcsolatos nemzeti rendszereket működtetnek. Ezenfelül több ország jelentett be olyan programot, amely a társadalmilag hátrányos helyzetben lévő csoportok hozzáféréseinek növelését szolgálja az edző vagy rekreációs létesítményekhez, amely jelzi a testmozgással kapcsolatos esélyegyenlőtlenségek jobb felismerését. *A Bizottság annak további*

fokozására ösztönzi az uniós tagállamokat, hogy a nemzeti programjaik a gyermekekre és serdülőkre koncentráljanak, és hogy az erőfeszítéseikről rendszeresen nyújtsanak tájékoztatást.

A nemzeti szintű ágazatközi együttműködés tovább javult, a kapcsolattartó pontok pedig a határokon átnyúló együttműködés szempontjából erős és hasznos hálózattá nőtték ki magukat. A Bizottság arra ösztönzi az uniós tagállamokat, hogy továbbra is osszák meg egymással a bevált gyakorlatokat és működjenek együtt a releváns kezdeményezésekben.

A lakosság fizikai aktivitásáról gyűjtött adatok arra engednek következtetni, hogy a fizikai aktivitás szintje továbbra is túl alacsony. Mivel a szakpolitikák kialakításához elengedhetetlen, hogy megbízható adatok álljanak rendelkezésre, továbbra is foglalkozni kell a különböző felmérési eszközökből származó ellentmondásos adatok közlésének problémájával. A Bizottság üdvözli az uniós tagállamok erőfeszítéseit, amellyel javítani kívánják az egészségvédő testmozgás nyomon követését és ellenőrzését, és megjegyzi, hogy ezt folytatniuk szükséges.

Amióta megkezdődött a tanácsi ajánlás végrehajtása, az uniós tagállamokban az egészségvédő testmozgás népszerűsítésének és nyomon követésének átfogó javulása tapasztalható, ugyanakkor a folyamatos támogatás továbbra is hasznos. A Bizottság folytatja az együttműködést a WHO-val, hogy támogassa az uniós tagállamokat az indikátorok kidolgozása és fejlesztése, az adatgyűjtési módszerek, a bevált gyakorlatok és a kapacitásépítési eszközök megosztása és kicserélése, valamint a szakpolitikák kidolgozása és fejlesztése tekintetében.

A Bizottság a tanácsi ajánlás végrehajtásáról szóló következő jelentést három év múlva terjeszti elő. Ezt megelőzően a nyomonkövetési keretrendszer keretében új adatgyűjtési fordulóra kerül sor, és harmadszor is közzétételre kerülnek a testmozgással kapcsolatos országadatlapok, vélhetően tematikus ágazati adatlapok kíséretében.

A következő jelentés részeként értékelésre kerülhet, hogy szükséges-e aktualizálni a tanácsi ajánlást, különösen a nyomonkövetési keretrendszer és az indikátorok javítása érdekében.

Melléklet – A 23 indikátor végrehajtása a tagállamokban

Ország	1. indikátor	2. indikátor	3. indikátor	4. indikátor	5. indikátor	6. indikátor	7. indikátor	8. indikátor	9. indikátor	10. indikátor	11. indikátor	12. indikátor	13. indikátor	14. indikátor	15. indikátor	16. indikátor	17. indikátor	18. indikátor	19. indikátor	20. indikátor	21. indikátor	22. indikátor	23. indikátor	Országok összesen
Ausztria	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	16
Belgium	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	21
Bulgária	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	11
Horvátország	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	9
Ciprus	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	6
Csehország	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	16
Dánia	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	18
Észtország	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	16
Finnország	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	23
Franciaország	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	14
Németország	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	21
Magyarország	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	20
Írország	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	19
Olaszország	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	12
Lettország	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	14
Litvánia	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	13
Luxemburg	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	15
Málta	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	15
Hollandia	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	14
Lengyelország	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	12
Portugália	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	8
Románia	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	10
Szlovákia	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	9
Szlovénia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	20
Spanyolország	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	16
Svédország	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	13
Egyesült Királyság	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	21
Összesen	19	27	26	16	21	27	7	10	27	17	13	17	27	15	20	9	16	4	14	12	13	27	18	

2. ábra – 2015

Ország	1. indikátor	2. indikátor	3. indikátor	4. indikátor	5. indikátor	6. indikátor	7. indikátor	8. indikátor	9. indikátor	10. indikátor	11. indikátor	12. indikátor	13. indikátor	14. indikátor	15. indikátor	16. indikátor	17. indikátor	18. indikátor	19. indikátor	20. indikátor	21. indikátor	22. indikátor	23. indikátor	Országok összesen
Ausztria	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	20
Belgium	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	21
Bulgária	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	15
Horvátország	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	17
Ciprus	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	13
Csehország	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	21
Dánia	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	19
Észtország	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	20
Finnország	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	23
Franciaország	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	18
Németország	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	19
Görögország	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	12
Magyarország	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	16
Írország	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	22
Olaszország	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	15
Lettország	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	15
Litvánia	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	15
Luxemburg	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	15
Málta	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	15
Hollandia	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	13
Lengyelország	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	11
Portugália	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	15
Románia	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	17
Szlovákia	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1	11
Szlovénia	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	18
Spanyolország	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	19
Svédország	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	22
Egyesült Királyság	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	21
Összesen	22	28	28	22	26	28	6	20	25	24	21	22	28	24	21	16	18	5	17	15	14	24	24	

3. ábra – 2018